

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR

Avizul Autorității Europene pentru Protecția Datelor privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind inițiativa cetățenilor

(2010/C 323/01)

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 16,

având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special articolul 8,

având în vedere Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date ⁽¹⁾,

având în vedere solicitarea unui aviz formulată în conformitate cu articolul 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date, transmisă către AEPD la 31 martie 2010 ⁽²⁾,

ADOPTĂ PREZENTUL AVIZ:

I. INTRODUCERE

1. La 31 martie 2010, Comisia a adoptat o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind inițiativa cetățenilor ⁽³⁾. Propunerea urmează unei consultări publice în legătură cu acest subiect, desfășurate în perioada 11 noiembrie 2009-31 ianuarie 2010 ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

⁽²⁾ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

⁽³⁾ A se vedea COM(2010) 119 final, însoțit de documentul de lucru al serviciilor Comisiei, care descrie rezultatul consultării publice referitoare la Cartea verde privind inițiativa cetățenilor europeni, SEC(2010) 730.

⁽⁴⁾ Pentru Cartea verde, a se vedea COM(2009) 622.

2. Inițiativa cetățenilor este una dintre inovațiile introduse în legislația UE de Tratatul de la Lisabona, prin care se oferă posibilitatea pentru cel puțin un milion de cetățeni resortisanți ai unui număr semnificativ de state membre de a invita Comisia să depună o propunere legislativă. Regulamentul propus se bazează pe articolul 11 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană și pe articolul 24 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care prevăd că procedurile și condițiile necesare pentru inițiativa cetățenilor trebuie să fie stabilite în conformitate cu procedura legislativă ordinară.
3. Propunerea a fost transmisă către AEPD în conformitate cu articolul 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001 în aceeași zi în care a fost adoptată. AEPD a fost consultată neoficial înainte de adoptarea propunerii. AEPD a salutat această consultare neoficială și constată cu satisfacție că majoritatea observațiilor sale au fost luate în considerare în propunerea finală.
4. În general, AEPD este mulțumită de modul în care chestiunea protecției datelor este abordată în regulamentul propus. La un nivel detaliat, AEPD are câteva propuneri pentru efectuarea unor ajustări. Acestea sunt discutate în capitolul II din prezentul aviz.
5. Ca remarcă preliminară, AEPD ar dori să sublinieze că respectarea deplină a normelor de protecția datelor contribuie într-o măsură considerabilă la fiabilitatea, forța și succesul acestui nou instrument important.

II. ANALIZA DETALIATĂ A PROPUNERII

6. În conformitate cu articolul 11 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană și cu articolul 24 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, propunerea stabilește procedurile și condițiile pentru inițiativa cetățenilor. Regulamentul propus definește numărul minim de state membre, numărul minim de cetățeni pe stat membru și vârsta minimă de la care cetățenii au dreptul să participe la o inițiativă. În plus, propunerea stabilește condițiile materiale și procedurale pentru examinarea unei inițiative de către Comisie.

7. Prezentul aviz se concentrează doar asupra dispozițiilor relevante din perspectiva protecției datelor. Acestea sunt normele pentru înregistrarea unei inițiative a cetățenilor (articolul 4), procedurile pentru colectarea declarațiilor de susținere (articolele 5 și 6) și cerințele pentru verificarea și certificarea declarațiilor de susținere (articolul 9). O atenție deosebită este acordată protecției datelor la articolul 12 din propunere. Articolul 13 tratează, în plus, problema răspunderii organizatorilor unei inițiative a cetățenilor. Aceste dispoziții vor fi analizate detaliat în continuare.

Articolul 4 – Înregistrarea unei inițiative propuse de cetățeni

8. Înainte de a colecta declarațiile de susținere de la semnatori, organizatorul trebuie să înregistreze inițiativa la Comisie printr-un registru online. Acesta trebuie să furnizeze informațiile prevăzute în anexa II la regulamentul propus. Aceste informații cuprind informațiile cu caracter personal ale organizatorului, respectiv numele complet, adresa poștală și adresa de e-mail. În conformitate cu articolul 4 alineatul (5) din propunere, o inițiativă propusă de cetățeni trebuie publicată în registru. Deși nu reiese foarte clar din text, AEPD presupune că adresa poștală și adresa de e-mail ale organizatorului nu vor fi făcute publice prin intermediul registrului. În caz contrar, AEPD ar dori să invite legiuitorul să evalueze și să explice necesitatea publicării și să clarifice textul articolului 4 în această privință.

Articolul 5 – Proceduri și condiții pentru colectarea declarațiilor de susținere

9. Organizatorul este responsabil de colectarea declarațiilor de susținere necesare de la semnarii inițiativei propuse de cetățeni. În conformitate cu articolul 5 alineatul (1), formularele de declarație de susținere trebuie să respecte modelul cuprins în anexa III la regulamentul propus. Acest model de formular impune ca semnatarul să furnizeze anumite informații personale (evidente), cum ar fi prenumele și numele de familie și, în cazul unui formular depus pe hârtie, semnătura reală. Pentru ca autoritatea competentă să verifice autenticitatea unei declarații de susținere este obligatorie și furnizarea altor informații, precum: orașul și țara în care locuiește semnatarul, data și locul nașterii, cetățenia, numărul personal de identificare, tipul de număr de identificare/act de identitate și statul membru care a emis numărul/actul respectiv. Alte rubrici neobligatorii cuprinse în modelul de formular sunt cele referitoare la strada pe care locuiește semnatarul și la adresa de e-mail a acestuia.

10. AEPD este de părere că toate rubricile cu informații obligatorii din modelul de formular sunt necesare în scopul organizării inițiativei cetățenilor și asigurării autenticității declarațiilor de susținere, cu excepția celei referitoare la numărul personal de identificare. Modul de reglementare a utilizării acestor numere unice de identificare, în cazul

în care există, diferă de la un stat membru la altul. În orice caz, AEPD nu consideră că identificarea personală ar reprezenta o valoare adăugată pentru verificarea autenticității declarațiilor de susținere. Celelalte informații solicitate pot să fie considerate deja suficiente pentru atingerea acestui scop. Prin urmare, AEPD recomandă eliminarea acestei rubrici de informații din modelul de formular cuprins în anexa III.

11. AEPD se îndoiește, de asemenea, de necesitatea includerii rubricilor de informații neobligatorii în formularul standard și recomandă eliminarea acestor rubrici din modelul de formular cuprins în anexa III dacă nu se demonstrează existența unei nevoi în acest sens.

12. În plus, AEPD recomandă adăugarea unei declarații standard privind confidențialitatea, în partea de jos a formularului, în care să se indice identitatea operatorului, scopul colectării, ceilalți destinatari ai datelor și perioada de stocare a datelor. Furnizarea acestor informații către subiectul datelor este impusă prin articolul 10 din Directiva 95/46/CE.

Articolul 6 – Sisteme de colectare online

13. Articolul 6 din Regulamentul propus se referă la colectarea declarațiilor de susținere folosind sisteme online. Articolul 6 impune organizatorului să verifice, înainte de a colecta declarațiile, dacă sistemul de colectare online dispune de caracteristicile tehnice și de securitate adecvate pentru a asigura, între altele, că datele furnizate online sunt stocate în condiții de securitate „[astfel încât] nu pot fi modificate sau utilizate în orice alt scop decât cel indicat, și anume susținerea unei anumite inițiative a cetățenilor, și pentru a proteja datele cu caracter personal împotriva distrugerii accidentale sau ilegale, pierderii accidentale, modificării, dezvăluirii neautorizate sau accesului neautorizat”⁽¹⁾.

14. În plus, articolul 6 alineatul (2) prevede că organizatorul poate solicita în orice moment autorității competente relevante să certifice conformitatea sistemului de colectare online cu aceste dispoziții. Această certificare va fi solicitată de către organizator, în orice caz, înainte de prezentarea declarațiilor de susținere spre verificare (a se vedea articolul 9 de mai jos).

15. În plus, articolul 6 alineatul (5) obligă Comisia să adopte specificațiile tehnice de punere în aplicare a acestor norme de securitate, în conformitate cu procedura comitetelor prevăzută la articolul 19 alineatul (2) din propunere.

⁽¹⁾ A se vedea articolul 6 alineatul (4) din propunere.

16. AEPD salută faptul că la articolul 6 din propunere s-a pus accentul asupra securității sistemelor de colectare online. Obligația de a asigura securitatea prelucrării datelor reprezintă una dintre cerințele de protecție a datelor prevăzute la articolul 17 din Directiva 95/46/CE. AEPD constată cu satisfacție că, în urma observațiilor neoficiale pe care le-a formulat, Comisia a aliniat textul articolului 6 alineatul (4) al propunerii cu textul articolului 17 alineatul (1) din Directiva 95/46/CE. În plus, AEPD salută includerea la articolul 6 alineatul (4) a obligației de a asigura că datele nu sunt utilizate în niciun alt scop decât cel indicat, și anume susținerea unei anumite inițiative a cetățenilor. Cu toate acestea, AEPD încurajează legiuitorul să includă la articolul 12 o obligație comparabilă cu un domeniu de aplicare general (a se vedea punctul 27 de mai jos).

17. AEPD are îndoieli în legătură cu momentul potrivit pentru efectuarea certificării de către autoritatea competentă relevantă. Organizatorul are doar obligația de a solicita această certificare înainte de a prezenta autorității respective declarațiile de susținere colectate în vederea verificării. El ar putea să facă acest lucru într-o fază mai timpurie. Presupunând că certificarea sistemului online aduce o valoare adăugată, AEPD este de părere că certificarea ar trebui să aibă loc înainte de colectarea declarațiilor, pentru a preveni colectarea datelor cu caracter personal a cel puțin un milion de cetățeni prin intermediul unui sistem care ulterior ar putea să pară că nu este securizat suficient. Prin urmare, AEPD invită legiuitorul să includă această obligație în textul articolului 6 alineatul (2). Desigur, prin aceasta ar trebui să se asigure că procedura de certificare nu constituie o povară administrativă inutilă pentru organizator.

18. În legătură cu acest aspect, AEPD dorește să atragă atenția asupra articolului 18 din Directiva 95/46/CE care obligă operatorii să notifice o operațiune de prelucrare autorității naționale pentru protecția datelor înainte de a efectua operațiunea de prelucrare, cu excepția cazului în care se aplică anumite derogări. Nu este clar modul în care această obligație de notificare, supusă derogării, este corelată cu certificarea efectuată de către autoritatea națională competentă în temeiul regulamentului propus. Pentru a preveni pe cât posibil sarcinile administrative, AEPD invită legiuitorul să clarifice relația dintre procedura de notificare prevăzută la articolul 18 din Directiva 95/46/CE și procedura de certificare prevăzută la articolul 6 din regulamentul propus.

19. În ceea ce privește normele de aplicare pentru specificațiile tehnice, AEPD se așteaptă să fie consultată înainte de adoptarea acestora, luând în considerare în special faptul că documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind rezultatul Cărții verzi menționează mai multe sisteme

propușe în timpul consultării publice pentru a asigura autenticitatea semnăturilor online, unul dintre acestea fiind un smartcard al cetățeanului european care să permită semnăturile electronice. Un astfel de sistem generează în mod cert noi considerații privind protecția datelor ⁽¹⁾.

Articolul 9 – Verificarea și certificarea declarațiilor de susținere de către statele membre

20. După colectarea de la semnatori a declarațiilor de susținere necesare, organizatorul trebuie să le prezinte autorității competente relevante spre verificare și certificare. Organizatorul transferă informațiile cu caracter personal ale semnatarilor către autoritatea competentă a statului membru care a emis documentul de identificare al semnatarului indicat în declarația de susținere. În termen de trei luni, autoritatea competentă trebuie să verifice declarațiile de susținere pe baza „controalelor corespunzătoare” și să elibereze un certificat pentru organizator ⁽²⁾. Certificatul este folosit în momentul înaintării efective a inițiativei către Comisie.

21. AEPD salută acest sistem descentralizat conform căruia Comisia nu se va afla în posesia informațiilor cu caracter personal ale semnatarilor, ci doar a certificatelor emise de autoritățile naționale competente. Un astfel de sistem scade riscurile unei manipulări necorespunzătoare a datelor cu caracter personal, întrucât reduce la minimum numărul destinatarilor datelor respective.

22. Din text nu reiese clar ce înseamnă „controalele corespunzătoare” efectuate de autoritatea competentă. Nici considerentul 15 relevant nu aduce clarificări în această privință. AEPD se întreabă cum va fi verificată autenticitatea declarațiilor de susținere de către autoritățile competente. Este interesată, în special, să afle dacă autoritățile competente vor fi capabile să verifice declarațiile în baza datelor privind identitatea cetățenilor disponibile din alte surse, cum ar fi registrele naționale sau regionale. AEPD invită legiuitorul să clarifice acest aspect.

Articolul 12 – Protecția datelor cu caracter personal

23. Articolul 12 din regulamentul propus este dedicat doar protecției datelor cu caracter personal. Dispoziția subliniază că organizatorul, precum și autoritatea competentă trebuie să respecte Directiva 95/46/CE și dispozițiile naționale adoptate în conformitate cu aceasta. La considerentul 20 se face, de asemenea, referire la aplicabilitatea Regulamentului (CE) nr. 45/2001 în momentul în care Comisia prelucrează datele cu caracter personal prin înregistrarea organizatorului unei inițiative. AEPD salută aceste mențiuni.

⁽¹⁾ A se vedea SEC(2010) 730, p. 4.

⁽²⁾ A se vedea articolul 9 alineatul (2) din propunere.

24. În plus, dispoziția precizează că organizatorul și autoritatea competentă trebuie să fie considerați operatori de date în vederea prelucrării de către aceștia a datelor cu caracter personal. AEPD este mulțumită de această mențiune. Operatorul are responsabilitatea principală de a respecta normele de protecție a datelor. Articolul 12 din propunere evită orice neclaritate în legătură cu entitatea care trebuie considerată operator.
25. Articolul 12 prevede, de asemenea, termenul maxim de păstrare a datelor cu caracter personal colectate. Pentru organizator, termenul este stabilit la o lună de la înaintarea inițiativei respective către Comisie sau cel puțin 18 luni de la data de înregistrare a unei inițiative propuse. Autoritățile competente trebuie să distrugă datele în termen de o lună de la eliberarea certificatului. AEPD salută aceste limitări întrucât ele asigură respectarea cerinței prevăzute la articolul 6 alineatul (1) litera (e) din Directiva 95/46/CE.
26. În plus, AEPD este mulțumită de repetarea, la articolul 12, a textului preluat din articolul 17 alineatul (1) din Directiva 95/46/CE privind securitatea prelucrării datelor. Prin acest text se clarifică faptul că obligațiile respective nu sunt aplicabile doar atunci când se utilizează un sistem de colectare online (a se vedea punctul 13 și următoarele de mai sus), ci în toate situațiile care intră sub incidența regulamentului propus.
27. După cum s-a precizat la punctul 16 de mai sus, AEPD recomandă legiuitorului să adauge un alineat nou la articolul 12 prin care să asigure că datele cu caracter personal colectate de către organizator (fie printr-un sistem de colectare online, fie prin orice alt mijloc) nu sunt folosite în niciun alt scop decât cel indicat, și anume susținerea unei anumite inițiative a cetățenilor, și că datele primite de către autoritatea competentă sunt folosite doar în scopul verificării autenticității declarațiilor de susținere pentru o anumită inițiativă a cetățenilor.

Articolul 13 – Răspundere

28. La articolul 13 se afirmă că statele membre trebuie să asigure că organizatorii rezidenți sau stabiliți pe teritoriul lor răspund, în temeiul dreptului civil sau penal din statul respectiv, pentru încălcarea regulamentului propus și în special pentru, între altele, nerespectarea cerințelor privind sistemele de colectare online sau utilizarea frauduloasă a datelor. La considerentul 19 se face referire la capitolul III din Directiva 95/46/CE, care se referă la acțiuni în justiție, răspundere și sancțiuni, și precizează că acest capitol este pe deplin aplicabil în ceea ce privește prelucrarea datelor în conformitate cu regulamentul propus. Articolul 13 din propunere trebuie considerat o completare la aceasta, referindu-se în mod explicit, spre deosebire de capitolul III din Directiva 95/46/CE, la dreptul civil și penal din statele membre. În mod evident, AEPD salută această dispoziție.

III. CONCLUZIE ȘI RECOMANDĂRI

29. După cum se afirmă în introducere și după cum reiese din analiza cuprinsă în capitolul II din prezentul aviz, AEPD este în general satisfăcută de modul în care chestiunea protecției datelor este abordată în regulamentul propus privind inițiativa cetățenilor. În mod clar protecția datelor a fost luată în considerare, iar propunerea este întocmită astfel încât să se asigure conformitatea cu normele de protecție a datelor. AEPD este mulțumită în special de articolul 12, care este dedicat exclusiv protecției datelor și care clarifică responsabilitățile și perioadele de păstrare a datelor. AEPD dorește să sublinieze că respectarea deplină a normelor de protecție a datelor contribuie considerabil la fiabilitatea, forța și succesul acestui nou instrument important. Deși este în general mulțumită de propunere, AEPD consideră că aceasta mai poate fi îmbunătățită.
30. AEPD recomandă legiuitorului modificarea articolului 6 astfel încât organizatorul să fie obligat să solicite certificarea securității sistemului de colectare online înainte de a începe să colecteze declarațiile de susținere. În plus, aceste proceduri de certificare nu ar trebui să constituie o povară administrativă inutilă pentru organizator. De asemenea, AEPD recomandă clarificarea relației dintre procedura de notificare prevăzută la articolul 18 din Directiva 95/46/CE și procedura de certificare prevăzută la articolul 6 din regulamentul propus.
31. Pentru a îmbunătăți propunerea în continuare, AEPD recomandă legiuitorului:
- să evalueze necesitatea publicării adresei poștale și de e-mail a organizatorului unei inițiative și să clarifice textul articolului 4 al propunerii în cazul în care este avută în vedere o astfel de publicare;
  - să elimine rubricile în care se solicită numărul personal de identificare și informațiile neobligatorii din modelul de formular cuprins în anexa III;
  - să adauge o declarație standard de confidențialitate la modelul de formular cuprins în anexa III, care să asigure conformitatea cu articolul 10 din Directiva 95/46/CE;
  - să clarifice ce înseamnă „controalele corespunzătoare” menționate la articolul 9 alineatul (2), care trebuie efectuate de autoritatea competentă în momentul verificării autenticității declarațiilor de susținere;

-
- să adauge un alineat nou la articolul 12 prin care să asigure că datele cu caracter personal colectate de către organizator nu sunt folosite în niciun alt scop decât cel indicat, și anume susținerea unei anumite inițiative a cetățenilor, și că datele primite de către autoritatea competentă sunt folosite doar în scopul verificării autenticității declarațiilor de susținere pentru o anumită inițiativă a cetățenilor.

Adoptat la Bruxelles, 21 aprilie 2010.

Peter HUSTINX

Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor
